

ÖZET

Ceza yargılamasının amacı, adil bir yargılamada sanıkların özgürlüklerine saygı göstererek adaleti ve hakikati korumaktır. Ceza yargılamasında delillerin kullanılması yasağı kavramı, ceza adalet sisteminin etkinliği ile sanığın temel haklarının- güvenliğinin ve özgürlüğünün- göz önünde bulundurulması arasındaki çatışmada yer almaktadır. Özellikle delil olarak kullanma yasağı, Alman, Türk veya diğer herhangi bir ceza muhakemesi kanununun ihlal edilmesiyle elde edilen delillerin ceza yargılamasında kullanılıp kullanılmayacağı sorusuyla ilgilidir. Alman Ceza Muhakemesi Kanununda delillerin kullanılmasına ilişkin yasaklar kapsamlı bir şekilde düzenlenmemiştir. En iyi bilinen düzenleme Ceza Muhakemesi Kanunu madde 136a (§ 136a StPO)'dır. Belirtilmesi gerekir ki, her usule aykırılık delil olarak kullanma yasağına sebebiyet vermemektedir. Aksi takdirde bu tür bir mutlak sonuç, ceza adalet sistemine hakim olan hukukun üstünlüğü kuralını -hukuki güveni- zayıflatacaktır. Alman içtihatları, delil olarak kullanma yasağının değerlendirilmesinde bir ölçü uygulamaktadır. Bu kapsamda delil olarak kullanma yasağına ilişkin uygulama geliştirilmiştir. İhlal edilen usuli normun anayasal önemi ve söz konusu ihlalin ciddiyeti, delil olarak kullanma yasağının gündeme gelmesine yol açmaktadır. Özellikle kasıtlı ve keyfi ihlallerde, delillerin kullanımının yasaklanması kabul edilmelidir. Genel olarak içtihat, delillerin kullanılmasının yasaklanması yönünde oldukça kısıtlayıcıdır. Diğer yandan, sanıkların özgürlük hakları böyle bir yasağın kabulünü savunmaktadır. Dahası, özel hayatın dokunulmaz çekirdek alanı bulunmaktadır ve bu alan devlet yetkilileri için tamamen dokunulmazdır. Sebebi ise insan haysiyetinin Anayasa'nın 1. maddesine (Art. 1 GG) göre korunmasıdır. Buna ilişkin olarak günlük kararları ve kendi kendine yapılan konuşmaların kullanılamazlığı hakkındaki kararlar, örnek kararlar niteliğindedir. Ceza Muhakemesi Kanununda, özel hayatın çekirdek alanı şu anda § 100d StPO'da gösterilmiştir.

Delillerin kullanılması yasağı doktrini, hukukta ve her şeyden önce günlük hukuk uygulamasında özgürlük ve güvenlik arasındaki dengenin bir göstergesidir. Mutlak bir çözüm demokratik ve liberal hukuk kurallarına aykırıdır. Delillerin kullanılmasına ilişkin olası bir yasak sorusu, kolluk kuvvetleri yetkilileri tarafından yapılan şekli veya maddi usule ilişkin bir hataya dayanıyorsa, fiili ve normatif sorumluluğun devlete ait olmasına dikkat edilmelidir. Böyle elverişsiz bir delilin yine de ceza adalet çıkarları için incelenmesi veya kullanılması durumunda, gerekçelendirme yükü kovuşturma makamlarına aittir. Usul hatalarına rağmen delil kullanımı kural değil, aksine istisnadır.